

Katoliški GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:

Gorizia, Riva Piazzutta, 18 - tel. 3177

PODUREDNIŠTVO:

Trieste, Vicolo d. Rose, 7 - tel. 37603

Polletna naročnina L. 1.000

Letna naročnina L. 2.000

Letna inozemstvo L. 3.000

Poštno čekovni račun: št. 24/12410

Leto XVI. - Štev. 45 (818)

Gorica - četrtek 5. novembra 1964 - Trst

Posamezna številka L. 40

Zakon in družina predmet koncila Za Hruščeva ni povratka BERLINSKI ZID ZNOVA ODPRT

Pretekli teden so se koncilski očetje pogumno lotili kočljivega problema o kontroli rojstev, ki povzročajo, po besedah kardinala Légerja iz Kanade, krščanskim zakoncem nemalo težave v vesti in zaradi česar si verniki želijo odlašnega odgovora in pravih smernic, da bodo lahko vskladili ljubezen do Cerkve s svojo zakonsko ljubeznijo.

Zanimivo je, da so se izrekli za temeljito proučevanje zakonskih problemov v luči sodobnih podatkov, ki jih nudi moderna znanost, kot biologija, psihologija in sociologija, zlasti koncilski očetje iz versko mešanih dežel, kot kardinali Suenens, Alfrink in Léger ter patriarh iz Antiohije v Siriji Maksim IV. Saigh.

Njim nasproti pa so zagovarjali dosedanja tradicionalna nauka predvsem koncilski očetje iz Italije in Španije. Med njimi sta zlasti prišla do izraza kardinala Ruffini iz Palerma in Ottaviani.

V CEM JE JEDRO PROBLEMA?

Stara tradicionalna šola daje prvenstveni poudarek pri zakonu na rodno otrok. Zato se zastopniki te šole kar nekam zgrozijo, če se v Cerkvi govori o kontroli rojstev (seveda z dovoljenimi sredstvi). Kardinal Ottaviani je v zvezi z osnutkom o tej zadevi dejal: »Treba je tak osnutek, ki vabi h kontroli rojstev in skoro uzakonja pravico staršev, da določijo število otrok, odločno zavrniti. To je nekaj nezasišlanega v stoletnem nauku Cerkve. Vse besedilo Stare in Nove zaveze proslavlja zakonsko rodovitnost in objublja pomoč božje Previdnosti družinam s številnimi otroki. Če bo Cerkev odstopila od teh načel, se je upravičeno bati, da bodo ljudje prišli do zaključka, da se je v tej tako važni stvari Cerkev do sedaj motila.«

Kardinal Ruffini pa je dejal, da je osnutek o ustvarjanju novih življenj v zakonu nejasen, ponekod celo v zmotno vodeč in zato nesprejemljiv. Ne govori o zakonu kot zakramentu in pozablja, da je veličina zakona v tem, da je podoba zveze med Kristusom in Cerkvijo, kot se izraža sv. Pavel. Če Cerkev ne bo jasno povedala, kakšen je njen nauk o zakonu, ne bo nikdar uspela prepričati vsaj dela ljudi o pogubnosti zlasti množičnega, razpore in prostovoljnega splava. Se vedno velja, kar je dejal sv. Avguštin, da tisti, ki rabijo k nerodovitnosti vodeča zločesta sredstva, postanejo »žena možu vlačuga in mož ženi prešuštnik«. Zato je treba izdelati v tej zvezi nov osnutek, ki naj obsodi zlorabo zakona in vse, kar razdira njegovo svetost, poudari resnični nauk Cerkve in se opira zlasti na misli, ki jih vsebujejo okrožnica Pija XI. o krščanskem zakonu »Casti Connubii« ter nagovor Pija XII. babilon.

Kardinal Ruffina je podprl tudi msgr. Eugenio Beitia iz Santanderja v Španiji. Menil je, da bi moral koncil dati javno priznanje družinam s številnimi otroki, kajti prav te družine so sol krščanske družbe. S svojo skromnostjo so vzgled za krščansko ubožstvo, istočasno pa prav iz njih prihajajo največ verskih poklicev. V zmoti so tisti, ki mislijo, da se da s kontrolo rojstev že rešiti vse probleme, ki so v zvezi z zakonskim življenjem, saj je jasno, da je človeški egoizem tisti, ki se na splošno brani otrok. Obsoditi je treba zato vse, ki se izogibajo brez zadostnega razloga, iz same želje po komodnosti in razvedrilu. Zakon bo vedno ostal stan, v katerem se bodo dali nekateri problemi rešiti le z junaško zvestobo zakoncev do božjih postav.

NOVI VIDIKI PRI PRESOJANJU UREJEVANJA ROJSTEV

Veliko komentarjev, za in proti, je sprožil nastop kardinala Légerja, ki je zastopal mnenje napredne »lovanjske šole« in ji zato mnogi moralisti ugovarjajo zaradi nekaterih drznih stališč, ki jih zagovarja. Kritiziral je staro šolo, ki je trdila, da ima zakon samo en glavni namen: rodno otrok. Po njegovem je medsebojna ljubezen zakoncev enako važna kot rodna

otrok. Zakonci niso le ustvarjavi novih življenj, temveč predvsem osebe, ki se morajo stalno ljubiti. Zato je rodna stvar, ki zadeva zakonski stan na splošno, ne pa vsako posamično zakonsko dejanje. V luči tega načela bi morali v bodoče teologi in zdravniki razmišljati o zakonu.

Holandski kardinal Alfrink je izrazil svoj »iskren dvom« o primernosti, še naprej se držati smernic tradicionalne šole glede rodne otrok. Poudaril je, da ni nobena človeška težava dovolj tehten razlog, da bi Cerkev popustila od svojih načel in jih priljučila človeškim slabostim; tudi drži, da tvorila žrtev in odgovor v Cerkvi bistvo krščanskega življenja; toda dejstvo ostane, da težave v zakonskem življenju povzročajo zaskrbljenost pastirjev in so za mnoge vernike vir nevarnosti, ki spravljajo v pogubo samo zakonsko vez in zakonsko stabilnost. Cerkev ne bo mogla nikdar sprejeti sredstev za omejitve rojstev, ki so notranje slabe. Prav tako pa ne more zahtevati junaško žrtev periodične ali stalne vzdržnosti od večine svojih vernikov. Ostane ji pot sodelovanja z znanostjo, ki bo povedala, kaj je v skladu z naravo in kaj proti njej. Tako se bodo našli pota in načini, ki bodo prinesli znova mir v zbegane duše krščanskih zakoncev.

V zvezi s tem je predlagal kardinal Suenens, naj bi koncilna komisija o teh vprašanjih delovala roko v roki s komisijo, ki jo je ustanovil sv. oče Pavel VI. z namenom, da v njej teologi in zdravniki razpravljajo o sedaj že slavni tabeli za reguliranje rojstev. Tudi je treba vpostavitvi ravnotežje med dvema stavkoma iz sv. pisma: »Rastita in množita se!« ter »Bosta dva v enem mesu.« Do sedaj se je poudarjalo le prvo, ko je drugo vsaj tako važno, saj ustvarja enotnost dveh različnih oseb.

Vsa ta razgibana razpravljanja je zaključil v petek 30. oktobra ob 11,30 moderator kardinal Lercaro, potem ko je ugotovil, da je bila ta kočljiva tema izčrpano obdelana. Istočasno je javil, da je v prihodnje na vrsti razprava o novi temi osnutka št. 13: »Cerkev in kultura«.

IMENOVANI SO BILI ŽUPNIKI OPAZOVAVCI

Do sedaj so znana imena 38 župnikov, ki so bili povabljeni, da se udeležijo v svojstvu opazovavcev tistih prihodnjih zasedanj koncila, kjer bo govora o duhovništvu v katoliški Cerkvi.

Od teh je pet Italijanov, 4 Španci, 4 Nemci, 5 iz ZDA, 4 iz Kanade, po dva iz Avstrije, Brazilije in Argentine, po eden pa iz Belgije, Holandske, Mehike, Japonske, Palestine in Libanona.

Upajmo, da bodo prešli vabilo tudi zastopniki župnikov iz slovanskih dežel, saj so prav slovanski duhovniki tisti, ki nosijo levji delež v ohranjanju božje Cerkve na področjih, ki jih ima zasedene brezbojni komunizem.

KONCILSKI OCETJE MED SEBOJ

»Božji parlament«, kot časnikiarji imenujejo koncilsko očetje, se v svojih razpravah poslužuje latinščine, ki je pa silno raznolika in dostikrat malo razumljiva. Do izraza prihajajo zlasti tri izgovorjave: italijanska s špansko in francosko inačico, nemška (ki jo rabijo tudi slovenski škofje) ter anglosaksonska. Ta se razume še najmanj.

Bostonski kardinal Cushing, velik osebni prijatelj pokojnega predsednika Kennedyja, ki je znan po svoji šepavi latinščini, je hotel tej jezikovni nevednosti moderne babilonske zmešnjave jezikov odpomoči tako, da je vodstvu koncila ponudil na svoje stroške instalacijo aparature, ki bi istočasno prevajala latinščino v glavne sodobne jezike. Pa ni bilo nič iz vse zadeve. Vodstvo je menilo, da bi na ta način latinščina res postala mrtev jezik, mnogi koncilski očetje bi se pa še bolj utrdili v prepričanju, da se da prebiti tudi brez latinščine.

- ek

Po začetnih negotovostih in oklevanjih se je sovjetska partijska propaganda odločno spravila na Hruščeva ter ga začela od vseh strani obdelovati. Prejšnje dni je centralni komite KPSZ poslal vsem partijskim organizacijam in aktivistom pismo, ki vsebuje nič manj kot 29 obtožb proti Hruščevu in njegovi zunanji in notranji politiki. Nekateri zagotavljajo, da je to pismo veren odraz poročila Suslova, na podlagi katerega so 15. oktobra odstavili Hruščeva.

V notranji politiki mu očitajo številne »grehe«, med temi so polom v kmetijstvu zaradi ekstenzivnega sistema obdelovanja zemlje ter polom v gospodarstvu zaradi neprestanih reform. Tako mu očitajo, da je leta 1957 izvedel decentralizacijo državnega gospodarstva. Ker se ni obnesla, je spet vse centraliziral ob splošni zmešnjavi odločb in protidločb. Dalje ga obtožujejo, da je preveč podpiral proizvodnjo potrošnih dobrin na škodo težke industrije ter da je z vsiljevanjem osebnih vidikov vnesel zmedo na področje gospodarskega sodelovanja med socialističnimi državami. Da je z zagovarjanjem graditve tako imenovanega »naftovoda prijateljstva« ustvaril težave Romuniji, ki je zaradi tega ostala odrezana od petrolejskega trga socialističnih držav in je bila prisiljena navezati gospodarske odnose z Zahodom.

Glede odnosov z mednarodnim komunističnim gibanjem je največji očitke v tem, da je Hruščev pretiral do skrajnosti spor s Kitajsko. V pismu se graja obnašanje Hruščeva v Združenih narodih leta 1960, ko si je sezul čevelj in tolkel z njim po pultu, potovanje v skandinavске dežele letošnje poletje, izjave japonskim parlamentarcem o nekem strahovitem orožju, posojilo 280 milijonov dolarjev Naserju brez predhodnega

posvetovanja s pristojnimi organi ter da je s svojimi osebnimi pobudami šel mimo zunanjega ministrstva in partijskega vodstva. Na koncu pisma so naslednje obtožbe: nepotizem (dajanje visokih služb sorodnikom), razdražljiv značaj in dopuščanje kulta lastne osebnosti. Ne manjkajo tudi obtožbe glede kubanske krize jeseni 1962.

S tem pismom se je po partijskih celicah uradno pričela »dehruščevizacija«, kakor se je svoj čas pričela destalinizacija s poročilom Hruščeva na 20. kongresu KPSZ. Sedanji voditelji so s svojo odločitvijo o totalni izločitvi Hruščeva iz javnega življenja potrдили krutost svojega sistema, v katerem se izpolnjuje zgodovinsko pravilo, da revolucija »žre svoje otroke«.

GOMULKOVA IZJAVA

Da je bil glavni razlog za odstranitev Hruščeva spor s Pekinom, priča izjava poljskega premiera Gomulke po srečanju z Brežnevom in Kosiginom: »Največjo odgovornost za enotnost socialističnega tabora in mednarodnega komunističnega gibanja imata Sovjetska zveza in Kitajska. Želimo, da bi ti dve stranki, zavedajoč se svoje odgovornosti pred zgodovino, sprejeli iskrene in nujno potrebne ukrepe, ki bi težili k tej enotnosti in strnjnosti... Če je centralni komite KPSZ sprejel ostavko tovariša Hruščeva, je imel tehtne razloge za to.«

Novi kremeljski voditelji so preko Gomulke hoteli vplivati na ostale partije, naj nehajo vrzati, zakaj in kako je prišlo do odstavitve Hruščeva. To velja predvsem italijanskim in francoskim predstavnikom, ki so sicer dvignili nekaj prahu, ki pa je le pesek v oči. Po vrnitvi iz Moskve bodo tudi oni že v liniji...

Poplave v Jugoslaviji

Prejšnji teden so narasle reke prizadele v Jugoslaviji velikansko škodo in tudi človeške žrtve. Prizadeta so bila področja Celja in Maribora, zlasti pa še mesto Zagreb na Hrvaškem. Tam je voda prizadela ogromno škodo. Večji predeli novega mesta so bili vsi pod vodo. Voda je segala do prvih nadstropij. Stirideset tisoč ljudi so morali evakuirati in 10.000 hiš je tako poškodovanih, da ni mogoče v njih več prebiti. Mestna skupščina je sklenila, da se čimprej postavi dva tisoč lesenih montažnih stanovanj in tri tisoč polmontažnih. V Zagreb prihajajo tudi pošiljke iz drugih držav. Avstrija je poslala 400 postelj in 2000 volnenih odej, obleke in zdravila. Italijansko podjetje SPA je darovalo milijon lir, ameriško veleposlaništvo v Beogradu je pa potom Rdečega križa poslalo sedem in pol milijona dinarjev.

Strokovnjaki, ki so si ogledali poplavljeni področje, so ugotovili, da je katastrofalna povodenj zahtevala 112 milijard din škodo, in sicer v Zagrebu 108 milijard, v Istri 3 milijarde in v varaždinskem okraju poldrugo milijardo din.

Povodenj je zahtevala v Zagrebu sedem smrtnih žrtev, 65 oseb pa se zdravi v bolnišnici.

Sporazumi z Jugoslavijo

Minuli teden je bil za Jugoslavijo teden sporazumov in tudi nesporazumov.

Vladi ZDA in Jugoslavija sta podpisali dve pogodbi: o trgovinski izmenjavi ter kulturni sporazumu. V zvezi s tem se je

mulila na obisku v Jugoslaviji številna delegacija ameriških gospodarskih izvedencev, ki je obiskala 26 podjetij. Naloga te misije je bila na licu mesta ugotoviti možnosti za medsebojno trgovinsko izmenjavo.

Zaenkrat sta se beogradska in ameriška vlada dogovorili o dobavi ameriškega žita Jugoslaviji. Po tem sporazumu bodo ZDA dobavile Jugoslaviji 350.000 ton žita in 12.000 ton loja v vrednosti 29,1 milijona dolarjev, plačljivih v 17 letih, ter 150.000 ton pšenice v vrednosti 11,4 milijona dolarjev proti plačilu v treh letih.

Razbila pa so se trgovinska pogajanja med Jugoslavijo in Avstrijo, ker slednja zaenkrat noče sprostiti uvoza iz Jugoslavije. Pogajanja se bodo verjetno nadaljevala čez nekaj mesecev.

V okviru sporazuma o kulturni izmenjavi z Italijo bodo v Rimu in Firencah ustanovili lektorat za slovenski jezik.

«Vostok»

je bil prisiljen pristati

Brata Judica Cordiglia iz Turina, katera s posebnim aparatom, ki sta ga sama sestavila, sledita vsem vsemirskim poletom, sta izjavila, da je zadnja ruska kozmonavtska ladja bila primorana predčasno pristati. Ko je izvršila 15. krog, sta brata nenadoma ujela besede: »okvara«, »pogrešek«, »takojšen pregled«. Nato je vse utihnilo. V Torre Bert sedaj strokovnjaki natančno proučujejo magnetofonski trak obeh bratov.

Drugič, odkar je bil postavljen berlinski zid, so komunistične oblasti iz vzhodnega Berlina dovolile prehod iz zapadnega v vzhodni sektor. Prvič v tej sramotni zgodovini zidu se je pa zgodilo, da so tudi nekatere osebe iz vzhodnega dela prišle na obisk sorodnikov v zapadni del Berlina. Ti »privilegiranci« pa morajo že dopolniti 60. leto starosti. Prav gotovo, da se marsikdo ne bo vrnil več v vzhodni sektor, saj komunisti starih ljudi ne potrebujejo in jih zato tudi ne bodo zahtevali nazaj. Povečini so to osebe iz hiralnic in bolnišnic, ki ima svoje v zahodnem sektorju.

V petek 30. oktobra so odprli pet prehodov v berlinskem zidu in že ob šestih zjutraj so dolge vrste Berlinčanov čakale na prehod. Zvečer istega dne so že našli nad 15 tisoč prehodov oseb in 1200 avtomobilov. Število je mnogo nižje od prvega dneva odprtja zidu v lanskem božiču, ki je doseglo sto tisoč oseb. Vendar predvidevajo, da bo tudi sedaj obmejni promet zelo živahen, ker mnogi še nimajo dovoljenja. Prehodi bodo odprti 15 dni. Obmejni policija je vse prehode okrasila z rožami in zelenjem, ki pa ne morejo zabrisati krvi in sramote berlinskega zidu.

Anglija zvišala carine za 15%

Nova angleška vlada pod vodstvom laburista Wilsona je brž po prevzemu oblasti sprejela vrsto ukrepov za utrditev gospodarstva. Med drugim je odpovedala zgraditev francosko-britanskega transportnega letala ter odložila načrte o predoru pod Rokavskim prelivom. Največ prahu pa je dvignila Wilsonova odločitev povišati uvozne carine na vse blago (razen na prehrambne izdelke, tobak in surovine) za 15%.

Ta ukrep je prizadel vse evropske države, ki so zaradi tega protestirale in zagrožile s povračilnimi ukrepi. Med njimi je protestirala tudi Italija. Angleška vlada je zatem pojasnila, da je omenjeni ukrep le začasna značaja in da ga bodo po šestih mesecih postopoma odpravili. Vendar se vode niso še pomirile.

Prof. Ippolito obsojen

V Rimu se je zaključila sodna razprava proti bivšemu glavnemu tajniku CNEN prof. Ippolitu in njegovim pomagačem. Sodišče je Ippolito obsodilo na enajst let zapora in sedem milijonov lir denarne kazni ter na omejeno prepoved sprejema v državno službo.

Njegov oče Girolamo je bil obsojen na dve leti in šest mesecev. Poleg teh dveh je bilo obsojenih še pet drugih obtožencev na zaporne kazni od enega leta in dva meseca do dveh let in šest mesecev. Obtoženci bodo morali plačati še nadaljnja dva milijona in 200 tisoč lir denarne kazni, sodne stroške ter povrniti škodo, ki jo je utrpela ustanova za atomsko raziskovanje CNEN.

Nesreče po svetu

O ciklonih, ki divjajo v Ameriki in na Daljnem vzhodu smo že vajeni slišati, da bi pa s svojo silo zadivljali tudi nad Italijo, je skoro bi rekli izjema. In vendar je pretekli teden tak ciklon zajel Sicilijo od Raguse do Catanie in prizadel ogromno škodo. Zahteval je tudi pet človeških žrtev. Na tem področju je popolnoma uničen ves pridelek, vse tovarne, električne napeljave in veliko število hiš. Begunce so za prvo silo nastanili po šolah.

O težki železniški nesreči poročajo iz Vzhodne Nemčije, kjer je natrpani osebni vlak trčil ob lokomotivo tovornega vlaka, ki ni upošteval znamenj in zavozil na napačno tračnico. Pri nesreči je izgubilo življenje 18 potnikov, nad 100 pa je ranjenih.

Naši kandidati za pokrajinske in občinske volitve na Tržaškem

Slovenska skupnost, ki na Tržaškem združuje vse obstoječe slovenske politične organizacije in zajema v svoj krog tiste, ki niso vpisani v nobeno stranko, je vložila svoje liste za pokrajinske volitve v tržaški pokrajini ter za občinske v občinah Devin-Nabrežina, Zgonik, Repentabor in Dolina. Vse liste imajo znak lipove vejice z dvojezičnim napisom »Unione Slovena - Slovenska skupnost«.

Kandidati za pokrajinske volitve

V tržaški pokrajini je za pokrajinske volitve 24 volilnih okrožij. Na področju tržaške občine je 21 okrožij, ostala tri pa tvorijo Devin-Nabrežina (skupno z Zgonikom in Repentaborom), Milje in Dolina (skupno z nekaterimi voliškimi pri Sv. Mariji Magdaleni Spodnji iz tržaške občine). — Kandidati Slovence skupnosti za pokrajinske volitve so:

1. volilno okrožje: Legiša Drago, časnikar
2. — — — Terčon Josip, trgovec
3. — — — Flajban Mihael, trgov.
4. — — — Kokorovec Giani, delavec
5. — — — Starc dr. Milan, zdravnik
6. — — — Valenčič Livio, radijski napovedovalec
7. — — — Bandelj Sergij, uradnik
8. — — — Starc dr. Milan, zdravnik
9. — — — Tomažič Stanislav, delavec
10. — — — Flajban Mihael, trgovec
11. — — — Mijač Franc, uradnik
12. — — — Logar dr. Aljoša, pravnik
13. — — — Štoka Ljubo, uradnik
14. — — — Simičič dr. Teofil, časnikar
15. — — — Tul dr. Alojz, profesor
16. — — — Simičič dr. Teofil, časnikar
17. — — — Cerne Dušan, časnikar
18. — — — Dolhar dr. Rafko, zdravnik
19. — — — Rudolf Saša, uradnik
20. — — — Štoka Drago, pravnik
21. — — — Sosič dr. Milan, inženir

Devin-Nabrežina: Legiša Drago;

Milje: Lovrečič Danilo, predstavnik slov. visokošolcev na univerzi;

Dolina: Legiša Drago.

Kandidati Slovenske skupnosti za Nabrežino:

1. Terčon Josip, trgovec - Nabrežina;
2. Briščak Mirko, delavec - Praproč;
3. Ferfolja Lidija, visokošolka - Medja vas;
4. Floridan dr. Egon, pravnik - Nabrežina;
5. Gruden Stanko, delavec - Mavhinje;
6. Jež dr. Janko, profesor - Sesljan;
7. Kosmina Stanko, trgovec - Nabrežina;
8. Kralj Ivo, delavec - Slivno;
9. Kuk Bruno, delavec - Praproč;
10. Legiša Alojz, delavec - Štivan;
11. Legiša-Terčel dr. Marta, prof. - Vižovlje;
12. Legiša Drago, časnikar - Devin;
13. Logar dr. Aljoša, pravnik - Sesljan;
14. Pipan Robert, delavec - Mavhinje;
15. Škerk dr. Josip, pravnik - Trnovca;
16. Šušterič Srečko, učitelj - Prečnik;
17. Trčon Antek, trgovec - Sesljan;
18. Trčon Just, kmet - Slivno;
19. Venier Josip, obrtnik - Nabrežina;
20. Zavadlav Leopold, upokojenec - Sempolaj.

V nabrežinski občini je bilo vložnih sedem list, ostalo pa jih je šest, ker misovska lista ni bila potrjena. Poleg Slovenske skupnosti so vložili liste italijanski komunisti, italijanski socialisti, krščanski demokrati, liberalci, italijanski socialni demokrati. — Slovenska skupnost gre na volitve sama in se neče vezati z nikomer, zlasti ne s tistimi, ki so odgovorni za zidanje begunskih naselij in ne dovolijo, da bi se v turistični ustanovi govorilo slovensko.

Kandidati Slovenske skupnosti za Dolino

1. Tul dr. Alojz - Mačkovlje;
2. Kosmač Niko - Zabrežec;
3. Žerjal Friderik - Boljunec;
4. Lovrečič Danilo - Domjo;
5. Zahar Mario - Zabrežec;
6. Kocjančič Valentin -

Dolina; 7. Fonda vd. Fidel Angela - Pesek; 8. Križmančič Albin - Krogle; 9. Jercog Valentin - Dolina; 10. Zahar Roman - Zabrežec; 11. Ota Ivan - Krogle; 12. Sedmak Ivan - Boršt; 13. Jurjevič Zorko - Dolina; 14. Zahar Bruno - Boršt; 15. Bernhard Edi - Zabrežec; 16. Strajn Josip - Dolina; 17. Lovriha Josip - Dolina; 18. Šturman Kazimir - Prebeneg; 19. Smotlak Ernest - Mačkovlje; 20. Ražen Milan - Gročana.

To je res dobra kandidatna lista, na kateri so sami znani in zavedni Slovenci ter zaslužijo zaupanje vseh prebivalcev dolinske občine.

Kandidati Slovenske skupnosti za Zgonik

Za zgoniško občino je predložila Slovenska skupnost sledeče kandidate: 1. Rebulja Ladi, uradnik - Mali Repen; 2. Zigon Miro, kmetovavec - Zgonik; 3. Grilanc Peter, knjigovodja - Salež; 4. Milič Viktor, gostilničar - Briščiki; 5. Cernjava Alojz, delavec - Gabrovec; 6. Vodopivec Just, kmetovavec - Koludrovica; 7. Štolfa Karlo, kmetovavec - Salež; 8. Doljak Riko, kmetovavec - Salež; 9. Milič Dušan, kmetovavec - Zagradec; 10. Gruden Zdravko, delavec - Zgonik; 11. Strekelj Dominik, upokojenec - Gabrovec; 12. Milič Josip, kmetovavec - Mali Repen.

Tudi zgoniška občina ima v okviru Slovenske skupnosti listo dobrih in sposobnih kandidatov, ki pri upravljanju občine ne bodo odvisni od nikogar, zlasti pa ne od vodstva italijanskih strank, ki nimajo nič iskati v slovenskih občinah.

Kandidati Slovenske skupnosti za Repentabor

Repentaborska občina je dobila kandidatno listo, ki res zasluži, da odločno zmaga pri volitvah dne 22. novembra. Sestavljajo jo možje, ki niso nikakšni strankarji, temveč predstavljajo skupnost vseh zavednih Slovencev iz krajev, ki spadajo v repentaborsko občino. — Kandidatna lista je sestavljena takole: 1. Guštin Mihael - Col; 2. Doljak Josip - Veliki Repen; 3. Guštin Karlo - Col; 4. Guštin Edvard - Col; 5. Guštin Emil - Veliki Repen; 6. Guštin Ludvik - Col; 7. Hrovatič Milan - Veliki Repen; 8. Milič Alojz - Veliki Repen; 9. Škabar Karlo - Veliki Repen; 10. Škabar Karlo - Veliki Repen; 11. Škabar Roman - Veliki Repen; 12. Zlobec Avguštin - Ferntiči.

Jesenska »Mladika«

Po poletnih počitnicah je to prva številka revije »Mladika«, ki prihaja v dnevi, ko se je že začelo prosvetno življenje v letošnji sezoni. Zato je v prvi vrsti odraz prosvetnega utripa v mesecu oktobru.

Veliko pažnjo posveča revija našim prosvetnim domovom prav ob otvoritvi Slomskega mladinskega doma v Bazovici. Nataša Kalanova naniza ob tem dogodku rast katoliškega gibanja na Primorskem po zadnji vojni, ki je rodilo vrsto domov ali vsaj prosvetnih farnih dvoran, v katerih se je razvijalo in živel narodno in kulturno življenje. Saj leta 1945 nismo imeli nobenih prostorov za večje javne prireditve. V Trstu je bil edino Marijin dom v ulici Risorta, toda ta je bil namenjen predvsem Marijini družbi, ki pa je vabila na nešteto prireditev tudi prijatelje družbe. Vendar velikih javnih prireditev tam ni bilo mogoče imeti. A v teh letih je vendar zrastle lepo število prostorov, da smo lahko veseli.

Drug važen poudarek v »Mladiki« je na desetletnici Kulturne akcije v Buenos Airesu. Urednik je za ta dogodek preskrbel intervju Saše Martelanca s pisateljem in sourednikom Meddobja Zorkom Simičem. Na prijeten način in s širokim pogledom na sodobno kulturno ustvarjanje je Zorko Simič uokviril delo Kulturne akcije in nam ob tem mnogo stvari osvetlil.

Tretji poudarek daje ta številka »Mladiki« procesu v jugoslovanskem komunizmu, kakor se kaže iz kulturnih oziroma nekulturnih dogodkov v zvezi s Perspekti-

Radio Trst A

Teden od 8. do 14. novembra 1964

Nedelja: 10.00 Prenos sv. maše iz stolnice sv. Justa. — 11.15 Oddaja za najmlajše: »Beli kit Moby Dick«, povest, 1. del: »Ladja Pequod«. — 12.00 Slovenska nabožna pesem. — 12.15 Vera in naš čas. — 13.00 Kdo, kdaj, zakaj... Odmevi tedna v naši deželi. Urednika Mitja Volčič in Dušan Cerne. — 15.45 Pevski zbori Furlanije-Juljske krajine: Zbor »Arturo Zardini« iz Pontebbe. — 16.00 Nov pesniški rod: »Milena Merlak-Detela«, pripravil Jože Peterlin. — 1800 Kino, včeraj in danes. Urednik Sergij Vesel. — 20.30 Iz slovenske folklorne: Lelja Rehar: »Mrtve s jednkrate uod smrtje ustanjuo«.

Ponedeljek: 18.00 Znanstveni leksikon. Ureja Slavko Andreč. — 18.30 Naši mladi solisti. — 20.30 Alessandro Scarlatti: Zmagoslavje časti, komična opera v treh dejanjih.

Torek: 11.45 Jugoslovanski orkestri in pevci. — 12.15 Pomenek s poslušavkami. — 18.00 Italijanščina po radiu: Spopolnjevalni tečaj: 1. lekcija - pripravil Janko Jež. — 18.30 Sodobna italijanska glasba. — 19.15 Pisani balončki, radijski tednik za najmlajše. — 21.30 Slovenske novele 19. stoletja: Janez Trdina: »Janez Kleščar«. — 21.55 Koncertisti naše dežele: Pianist Gajmir Demšar.

Sreda: 12.15 Podobe iz narave. — 13.30 Prijetna srečanja, izbor motivov in izvajavcev. — 18.00 Radijska univerza: Branko Pegan: Galileo Galilei: (1) »Zgodovinski oris dobes«. — 18.30 Skladatelj v očeh njihovih sodobnikov: »Richard Strauss«, pripravil Dušan Pertot. — 19.15 Higiiena in zdravje: pripravil dr. Rafko Dolhar. — 20.30 Simfonični koncert orkestra gledališča Verdi.

Četrtek: 11.45 Rimski motivi. — 12.15 V Trstu pred sto leti. — 18.00 Italijanščina po radiu: Spopolnjevalni tečaj: 2. lekcija, pripravil Janko Jež. — 19.15 Širimo obzorja: Tradicionalne dejavnosti tržaškega gospodarstva: (4) »Refinerije mineralnih olj«, pripravil Aleš Lokar. — 20.30 »Puran z leseno nog«. Radijska igra.

Petek: 11.45 Glasbeno potovanje po Evropi. — 12.15 Pomenek s poslušavkami. — 18.00 Bilo je nekoč... Venec pravljice, pripovedk, legend »Petelinov čudodelni kamen«, pripravil Jurij Slama. — 19.15 Poglavja iz zgodovine slovenske književnosti: Vinko Beličič: (4) Matija Čop«. — 20.30 Gospodarstvo in delo. Urednik Egidij Vršaj. — 21.00 Koncert operne glasbe.

Sobota: 11.45 Italijanski akvarel. — 12.15 Okno v svet. — 15.00 »Volan«. Oddaja za avtomobiliste. — »Hiša v parku«, detektivska zgodba v treh dejanjih. — 17.20 Drugi vatikanski koncil. Poročila in komentarji o vesoljnem cerkvenem zboru. — 18.00 Radijska univerza: Tone Penko: Kraška flora: (1) »Ruje«. — 18.30 Glasbena oddaja za mladino, pripravil Dušan Jakomin. — 19.15 Družinski obzornik. Urednik Ivan Theuerschuh. — 20.30 Teden v Italiji. — 20.45 »Zbor »Kras«, ki ga vodi Pavla Komel. — 22.05 Veliki tuji simfonični orkestri.

Slovinci v tržaških okoliških občinah! Povsod imamo lastne kandidatne liste, liste Slovenske skupnosti. Na njih kandidirajo sami domači ljudje, ki niso odvisni od italijanskih strank in ne poslušajo njihovih ukazov. So odločni in sposobni ter bodo znali voditi slovenske občine in upoštevati samo potrebe prebivalstva in nič drugega. Zato vsi glasujemo za liste Slovenske skupnosti!

OGLEJSKI OBRED

Znani goriški čgodovinar msgr. Franc Spessot iz Farre je v reviji »Studi Goriziani«, ki jo izdaja goriška državna knjižnica, v zvezku XXXV. - 1964, objavil razpravo »Libri liturgici Aquileiesi e rito patriarchino«. V Bruslju so namreč izdali v točnem posnetku misal oglejskega obreda iz leta 1519. (Misal je bil tiskan v Benetkah.) Zelo važen je ta misal za proučevanje zgodovine liturgije. Misal je tudi pravo umetniško delo, ker ima zelo veliko slik in okraskov. Oglejski obred so v 16. stoletju, posebno pa po tridentinskem koncilu začeli nadomeščati z rimskim obredom, ker se niso pobrigali, da bi zopet tiskali misale in brevrije ter druge liturgične knjige tega obreda. Na provincialnem koncilu v Vidmu l. 1596 so pa končno ukinili oglejski obred in uvedli rimskega. Temu koncilu so prisostvovali tudi škofje iz Pule, Poreča, Kopra in Novoga grada v Istri. Tržaški škof pa je opravil svojo odsotnost.

Stefan Kocjančič, profesor bogoslovja v goriškem semenišču, je objavil v škofijskem listu tržaško-koprski škofiji »Folium Diocesanum« l. 1872 do 1875 razpravo »Tractatus de liturgia ecclesiae Aquileiensis« (Razprava o bogoslužju oglejske cerkve). V tej razpravi je upošteval ravnvo zgoraj omenjeni misal iz leta 1519 in rokopisni brevrij iz 15. stoletja, ki ga je hranil arhiv kapitlja tržaške katedrale.

Za nas Slovence je seveda zelo važen tisti del razprave, ki govori o oglejskem patriarhijskem obredu v Sloveniji (II rito patriarchino nella Slovenia). Oglejski patriarhat je segal do Drave, tako da je pod Oglej spadal dober del južne Koroške, celjska grofija in vsa Kranjska do hrvaške meje. Na vsem tem cerkvenem področju je bil v veljavi oglejski obred. Ljubljanska škofija je bila zadnja, ki je ukinila oglejski obred in uvedla rimskega.

Prvi, ki je v Sloveniji objavil študijo o oglejskem obredu je bil J. Smrekar, in sicer v »Zgodovinskem zborniku« l. 1888 in 1889 pod naslovom: »Staro pisane mašne bukke kranjskega farnega arhiva«. L. 1924 pa je v »Bogoslovcem Vestniku« prof. bogoslovja na teološki fakulteti v Ljubljani dr. F. Ušeničnik napisal razpravo »Obrednik oglejske cerkve v ljubljanski škofiji«, v kateri je razložil celotno bogoslužje po oglejskem obredu. V Gorici se nahaja en izvod misala oglejskega obreda iz l. 1517 v semeniški knjižnici in eden iz l. 1519 v državni knjižnici (Biblioteca Governativa).

Omenili smo samo nekaj glavnih podatkov iz omenjene razprave msgr. Spessota, posebno tiste, ki se tičejo nas Slovencev. Zato smo hvaležni msgrju. Spessotu, da se ozira v svojih temeljnih razpravah tudi na nas Slovence. To je tudi zelo koristen prispevek za spoznavanje sosednih narodov.

R.

Kratke novice

»Sip« je nadomestila »Telve«

Vse italijanske telefonske družbe, Telve, Stipel, Teti, Timo in Set, so sedaj združili v eno samo, z imenom SIP (Società Idroelettrica Piemontese). Telefonski naročniki ne bodo zaradi te spremembe nič utrpeli, le novemu imenu se morda ne bodo tako kmalu privadili.

Bogastvo ne prinaša sreče

To lahko premišljuje sedaj v ječi »srečni« zmagovavec meranske loterije, ki je lansko leto zadel 150 milijonov lir. Z ženo je do tedaj živel v največji slogi in miru. Kar čez noč je postal milijonar in prav tako naglo se je tudi spremenil. Začel je ženo zmerjati in jo celo pretepati, kar ga je končno spravilo v ječo. — Zena upravičeno sedaj objokuje prejšnje čase, ko so bili še ubogi, a srečni.

Slovinci že imamo lastno zastopstvo v deželnem svetu. Izvolimo ga še v tržaški pokrajinski svet! To je naša sveta dolžnost! Če bomo strnjeno glasovali za listo Slovenske skupnosti, si ga bomo priborili. Pojdimo vsi na delo za zmago Slovenske skupnosti!

Med trnjem in osatom

Skrivljeno pisanje

Ce primerjamo pisanje ljubljanskega komunističnega »Dela« s pisanjem »Primorskega dnevnika« kar se vere in Cerkve tiče, opazimo, da piše prvi list o Cerkvi in njenih problemih na splošno veliko bolj objektivno kot pa naš tržaški. Pri slednjem se vidi, da skuša ob vsaki priliki Cerkev prikazati tako, da bi ostal na njej kak madež.

Pretekli teden je »Primorski dnevnik« vsaj trikrat na skrivljen način, da ne rečemo nepošten, informiral svoje bravce o sodobnih dogodkih.

Znano je, s kakšnim užitkom je »Primorski dnevnik« poročal o izgonu 203 katoliških misijonarjev iz Sudana. Njemu se je zdelo čisto prav, da je vlada izgnala misijonarje, ki so sudanskim zamorcem — 4 milijone po številu — nudili poleg vere prosveto in izobrazbo po šolah. Vlada sama je priznala, da so ji bili misijonarji na potu zato, ker so v ljudstvu s svojim delom vzbudili narodno zvestost. Človek bi pričakoval, da bo »Primorski dnevnik«, ki tako goreče zagovarja osamosvojitvo zamorske Angole izpod Portugalske, podpiral tudi gibanje sudanskih zamorcev za osvoboditev teh pokrajin izpod arabskih tlačiteljev, ki so stoletja prav v Sudanu prirejali in še prirejajo lov na sužnje in jih prodajali potem širom po svetu. Da to gibanje obstoja, prizna tudi »Primorski dnevnik«, saj piše, da so na jugu Sudana izbruhnili neredi in da so se mnogi zamorci pred nasiljem arabskih gospodarjev zatekli v osrednje afriške države. Toda, ker je vlada vojaškega diktatorja Abuda do katoliške Cerkve nasilno postopala, je našemu tržaškemu dnevniku na moč simpatična in jo skuša sedaj, ko je prav v zvezi s tem neredi moralno odstopiti, prikazati kot žrtev kolonialnih sil, ki da že več let izzivajo nered med zamorci in da so žrtev verskih misij, zlasti Vatikanu, ki da je tudi podpiral misijonarsko delavnost. Kot da bi to bilo nekaj slabega! Njegovi bravci naj dobijo vtis, da je general Abud postal žrtev spletk misijonarjev in Cerkve, ko je pa resnica prav obratna. — Ali je tako pisanje še pošteno?

Drug primer je poročanje o nameravanem potovanju sv. očeta Pavla VI. v Indijo na evharistični kongres. Namesto da bi stvarno poročal, da se vsa indijska država z vlado vred veseli tega dogodka, objavlja pod velikim naslovom, da v Indiji protestirajo proti obisku Pavla VI, in da organizacija »Arya Samaj« zahteva, naj misijonarji, ki niso Indijci, do konca leta zapuste Indijo. Nič pa »Primorski dnevnik« ne pove svojim bravcem, da je ta organizacija v Indiji nepomembna, da izraza skupino nacionalističnih nestrpnecev v Indiji, ki so podobni tržaškim fašističnim kričačem in da javno indijsko mnenje nastope te organizacije odklanja. Bravce »Primorskega dnevnika« dobi enostavno vtis, da je vsa Indija zoper papežev obisk.

Tretji primer je fotografija, kjer je videti duhovnika Guinnessa v družbi dekleta Kay Kirham. To deklet se je dalo brez obleke slikati za neki lepak in duhovnik Guinness — angleški protestantski pastor — je to dekletovo ravnanje obsodil. »Primorski dnevnik« bi rad bravcem tega duhovnika prikazal kot moralnega ozkosrčnega. Nikjer ne omenja, da je duhovnik protestant, temveč le, da so se cerkveni krogi »začeli nad tem usajati«. Vsa čast anglikanski cerkvi, da k tej provokaciji zoper moralno ni molčala. Fotografija, kjer je duhovnik predstavljen skupaj z omenjenim dekletom, je za nas fotomontaža (sestavljena slika), kajti njegov nasmehek gotovo ne velja dekletu, zoper katero je nastopil. »Primorski dnevnik« dodaja: »Iz njegovega (duhovnikovega) izraza ne razberemo, da bi se nad živim dekletom zgrabal.« Ker se »Primorski dnevnik« skrbno pazi, da bi omenil, da je duhovnik Guinness protestant, dobijo njegovi bravci vtis, da gre za katoliškega duhovnika, ki ima dvojno moralno, eno za javnost in eno zase.

Menimo, da list, ki v enem tednu trikrat resnico skrivljivo prikaže, gotovo ne spada pod streho tistih Slovencev, ki hočejo svoje otroke vzgojiti v spoštovanju do Cerkve in v ljubezni do resnice. — fj

